

14 בפברואר 2024

לכבוד
מר יואב קיש
שר החינוך
בדוא"ל sar@edu.gov.il

שלום רב,

דחוף

הנדון: הפעלת לחץ פסול על עובדי הוראה מפונים לשוב ללמד בעיר שדרות

אנו פונים אליך על מנת שתנחה את כל הגורמים בעיר לחדול מלהפעיל לחץ כבד על עובדי הוראה תושבי העיר, לשוב לעיר בניגוד לעמדת הממשלה ולהודעת ראש העיר שדרות, לפיהן תושבי העיר יוכלו להישאר במקומות אליהם פונו עד לסוף שנת הלימודים הנוכחית.

1. [החלטת ממשלה 1193](#) מיום 29.12.2023 קובעת, כי תושבי שדרות המפונים יכולים לשוב לעירם, וכי בסוף חודש פברואר יופסק מימון המדינה לשהייתם מחוץ לעיר. כנגד סבירות החלטה זו והיותה מפלה, ביום 6.2.2024 פנינו, האגודה לזכויות האזרח והתארגנות "מציאות אחרת לשדרות", ליועצת המשפטית לממשלה עם בהעתק אליכם.

2. בינתיים, מפרסומים בתקשורת כמו גם מהודעות ראש עיריית שדרות עולה, כי הממשלה עומדת לקבל החלטה חדשה לפיה מי מהמפונים שיבחר בכך, יוכל להישאר מחוץ לעיר עד לתום שנה"ל הנוכחית, במימון המדינה.

3. עם זאת, ממידע שהגיע אלינו עולה, כי גורמי חינוך בעיר, ככל הנראה מנהלים במוסדות החינוך, פונים לעובדי הוראה מפונים תושבי העיר ודורשים מהם להודיעם בדחיפות מי עתיד לחזור ללמד במערכת החינוך בעיר החל מחודש מרץ. מדובר במורים שפנו בהתאם להחלטות הממשלה, ולפחות חלקם המשיכו בעבודתם מאז הפינוי ומלמדים באמצעות ה"זום". כן נמסר להם, כי לא יתאפשר שיבוץ זמני של עובדי הוראה במסגרות חינוכיות במקומות הפינוי, וכי הדבר יגרור ניכוי שכר למי שלא יחזור לעבוד בעיר.

4. הוראה זו אינה סבירה ואינה חוקית. מובן לנו הצורך לתת מענה לילדים שהוריהם בחרו להישאר בעיר או לחזור אליה, אולם מתן מענה זה באמצעות חיובם של אחרים, שפנו בהחלטת ממשלה וזכאים שלא לסכן עצמם, לשוב לאזור בסיכון, אינו מתקבל על הדעת.

בפרט, אין לדרוש זאת ממורים שפוננו או התפנו למקומות מרוחקים, באופן שגם לא מאפשר להם הגעה פיזית למוסד החינוכי. למען הסר ספק, נזכיר, כי חוק הגנה על עובדים בשעת חירום, תשס"ו-2006, אוסר על פיטוריהם (לרבות הוצאתם לחלי"ת ממושך וללא הסכמתם). כך, המדינה הכירה הן בזכויות עובדים ובהם עובדי הוראה להישאר מחוץ לעיר מטעמים שונים (כולל חשש בטחוני) והן באיסור על פגיעה בהעסקתם.

5. בנוסף, יש מורים שעברו למקום מרוחק עם משפחותיהם ובהן ילדים שהשתלבו במערכת החינוך במקום הפינני. אין מקום להכריח מורים אלה לבחור בין שמירה על פרנסתם לבין פגיעה בילדיהם שמבקשים לסיים את שנת הלימודים במוסד בו הם כבר השתלבו.

6. באופן ספציפי, אין למנוע ממורים שבינתיים מועסקים במוסדות החינוך במקומות שאליהם פונו להמשיך בעבודתם או להיקלט בעבודה המוצעת להם במסגרת מערכת החינוך. לא רק שאין בסיס להגבלה כזו, ככל שהיא אכן מעוגנת בהנחיות משרד החינוך, אלא שהיא פוגעת בזכות היסוד לחופש העיסוק וממילא מהווה הפעלת לחץ פסולה, ושיקול זר ושרירותי שלא ניתן להצדיקו בשום אופן. אין גם טעם מערכתית להנחיה כזו, ככל שיש דרישה להעסקה במערכת החינוך במקומות הפינני, ובפרט על רקע מצוקת כוח האדם במערכת זו.

7. ככל שהדברים האמורים אינם מעוגנים בהחלטות משרד החינוך, נבקשם להנחות מיידית את עיריית שדרות ומוסדות החינוך בעיר בדבר האיסור על הפעלת לחץ על ציבור המורים בעיר – או ביחס כל סקטור תעסוקתי אחר. יש גם לפרסם הבהרה זו מטעם המשרד.

8. לעומת זאת, ככל שזוהי עמדת משרדכם, נבקש לבחנה מחדש נוכח האמור לעיל. ניתן לשקול המשך למידה מרחוק בזום; עידוד מורים המעוניינים בכך ללמד בשדרות באמצעות מענקים; וכיו"ב, למעט באמצעי לחץ פסולים.

בברכה,
אלעד כהנא, עו"ד. משכית בנדל, עו"ד.
קו לעובד האגודה לזכויות האזרח

העתקים :

מנכ"ל משרד החינוך, מר מאיר שמעוני, בדוא"ל mankal@education.gov.il
ראש עיריית שדרות, מר אלון דוידי, באמצעות מזכירת הלשכה בדוא"ל chenn@sederot.muni.il
מנהל אגף חינוך בעיריית שדרות, מר גיל חדש, בדוא"ל gilc@sederot.muni.il
מזכ"לית הסתדרות המורים, גב' יפה בן דויד, באמצעות לשכת המזכ"לית
בדוא"ל rina@itu.org.il
יו"ר הנהלת ארגון המורים, מר רן אז, בדוא"ל VineraB@igm.org.il